

Zwalczanie przestępczości środowiskowej WIOŚ

Łączna ilość Inspektorów: **18**

Ilość Inspektorów w Wydziale Inspekcji: **10**

Ilość Inspektorów w Delegaturze w Tarnowie: **4**

Ilość Inspektorów w Delegaturze w Nowym Sączu: **4**

W Grupie Interwencyjno-Wyjazdowej w WIOŚ w Krakowie jest zatrudniony 1 Inspektor z doświadczeniem nabytym w służbach mundurowych – Policja.

WIOŚ w Krakowie od 2019 roku prowadzi pracę w systemie zmianowym, który zapewnia gotowość do podejmowania działań w terenie przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu. Pracę zmianową prowadzi cała Inspekcja.

Na wyposażeniu Inspektoratu znajdują się:

- pojazdy służbowe – tabor samochodowy WIOŚ jest stale rozwijany w związku ze zwiększaniem ilości i skomplikowania działań oraz rozwojem Inspekcji. WIOŚ w Krakowie obecnie nie posiada specjalistycznych samochodów typu biuro mobilne – zostało zgłoszone zapotrzebowanie na takie środki transportu;
- Bezzałogowe statki powietrzne;
- Wykrywacz metali;
- Obserwator,
- Kamery, w tym kamera termowizyjna oraz kamera szperacz;
- Aparaty fotograficzne;
- Krótkofalówki;
- Lustra inspekcyjne oraz selfie sticki;
- Lornetki oraz luneta;
- Dalmierze oraz taśmy miernicze i metry;
- Urządzenia do pomiaru podstawowych parametrów ścieków (multimetr – pH, przewodnictwo elektryczne właściwe i tlen rozpuszczony);
- Czujnik dwufunkcyjny gazowy;
- Zadymiarki.

1) Analiza problematyki przestępczości środowiskowej, z uwzględnieniem specyfiki danego województwa:

a) charakterystyka ujawnionych przestępstw przeciwko środowisku

Rok 2021 to czas, w którym znacznie nasilono działania w zakresie wykrywania i przeciwdziałania przestępczości przeciwko środowisku. Prowadzone działania związane były z:

- ogólnopolskimi działaniami przeciwko zorganizowanym grupom przestępczym prowadzącym fikcyjny obrót odpadami;
- podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie gospodarowania odpadami (zbieranie odpadów, przetwarzanie odpadów)
- akcjami kontrolnymi na drogach w zakresie transportu odpadów (krajowy i zagraniczny);

- lokalnymi przypadkami nielegalnego pozbywania się odpadów w sposób prowadzący do zagrożenia zdrowia i życia ludzi lub środowiska;
- nielegalnym demontażem pojazdów.

Najistotniejsze z przeprowadzonych działań były związane z podmiotami prowadzącymi fikcyjny obrót odpadami. Działania te zwykle inicjował fakt stwierdzenia w trakcie podjętych kontroli/czynności na podstawie art. 10 b ustawy o IOŚ, że na teren podmiotu w rzeczywistości nie dojeżdżają odpady, a w systemie BDO widnieją, że zostały one dostarczone. Sytuacje takie zostały stwierdzone zarówno na terenie województwa małopolskiego, jak i innych województw, w związku z czym do tut. Inspektoratu wpływały wnioski o przeprowadzenie działań wobec podmiotów powiązanych z nielegalnym obrotem odpadami.

Po podjęciu uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa prowadzona była analiza ewidencji odpadów w systemie BDO, kolejno obserwacje miejsc do których miały dotrzeć odpady (prowadzone samodzielnie przez Inspektorów oraz we współpracy z WIOŚ oraz organami ścigania), śledzenie transportów odpadów (realizowane we współpracy z Inspektorami WIOŚ oraz z funkcjonariuszami Policji), działania na terenie podmiotów oraz na terenach wobec których zachodziło podejrzenie zakopywania na nich odpadów. Przeprowadzone działania potwierdzały nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami w związku z czym podejmowano stosowne czynności oraz działania pokontrolne.

O całości podejmowanych działań każdorazowo informowano właściwe organy ścigania, przy czym w związku z prowadzeniem przez te organy śledztw w tym zakresie stosowne informacje przekazywano zwykłymi pismami, a nie zawiadomieniami o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W zakresie wiodącego obszaru przestępczości przeciwko środowisku o zasięgu lokalnym najczęściej stwierdzone są przypadki nielegalnego demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Proceder ten często prowadzony przez osoby fizyczne skutkuje wystąpieniem zanieczyszczenia środowiska (gleby i wody) płynami eksploatacyjnymi z demontowanych pojazdów, jak również odpadami pozostałymi po tym procederze, które są porzucane, lub spalane. Działania w tym zakresie są prowadzone w ścisłej współpracy z funkcjonariuszami Policji, która też w ramach zacieśnionej współpracy prowadzi analizę aukcji sprzedaży zdemontowanych części samochodowych. Przeprowadzone kontrole w zakresie nielegalnego demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji wykazały, że nasila się zjawisko uwidaczniania powiązań pomiędzy osobami prowadzącymi ten proceder tj. prowadzenie go przez zorganizowane grupy – w tych sprawach czynności prowadzone są przez właściwe organy.

Pozostałymi stwierdzanymi przypadkami w 2021 roku były:

- lokalnie występujące porzucenia odpadów oraz proceder zakopywania odpadów, w tym proceder polegający na nielegalnym wydobywaniu żwiru i wypełnieniu pustego miejsca odpadami (głównie zmieszanyimi odpadami budowlanymi);
- niewłaściwa eksploatacja urządzeń zabezpieczających wodę przed zanieczyszczeniem.

b) zauważalne tendencje rozwoju przestępczości

Reforma Inspekcji Ochrony Środowiska oraz działania informujące społeczeństwo o naszych działaniach skutkowały wzrostem zgłaszanych i stwierdzanych przypadków przestępczości środowiskowej.

W 2021 roku nadal obserwowana jest tendencja wzrostowa stwierdzanych działań związanych z przestępczością przeciwko środowisku. Najczęściej występującymi przypadkami są zgłoszenia nielegalnego demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji – przestępczość w tym zakresie od lat jest przedmiotem nasilonych działań Inspekcji i innych służb, co prowadzi zarówno do zmniejszenia rozproszenia tego procederu, jak również do powstawania zorganizowanych grup związanych z tą przestępczością.

Rok 2020 i 2021 stanowił szczególnie nasilony okres działań w zakresie zwalczania przypadków fikcyjnego obrotu odpadami – który stanowi problem ogólnopolski. Na terenie województwa małopolskiego prowadzone były zarówno działania związane z przypadkami ujawnionymi w trakcie własnych działań, jak również w związku ze zgłoszeniami innych WIOŚ oraz innych organów. Działania te prowadzą finalnie do ustalenia, że odpady najczęściej w rzeczywistości są zakopywane na terenach wyrobisk, miejsc rekultywacji lub remediacji i innych miejscach, w których łatwo jest ukryć znaczną ilość odpadów.

Istotnym problemem w związku ze specyfiką terenową województwa małopolskiego jest proceder deponowania odpadów w miejscu nielegalnie pozyskanego żwiru – w sposób minimalizujący możliwości ujawnienia takiego postępowania po zakończeniu takiego procederu – na powierzchni czynione są pozory normalnego ukształtowania terenu, natomiast pod ziemią zamiast naturalnie występującego żwiru znajdują się odpady.

2) Zadania w zakresie zwalczania przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku realizowane na podstawie uprawnień wynikających z art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska:

W 2021 roku przeprowadzono **197** czynności na podstawie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska. W porównaniu do 2020 roku wystąpił wzrost o **44** czynności tj. o 28,76%.

Występująca tendencja wzrostowa związana była przede wszystkim w związku z właściwym wdrożeniem i przeszkoleniem Inspektorów w zakresie prowadzenia tych czynności, jak również określania w jakich przypadkach mogą one być zastosowane.

W 2021 roku czynności przeprowadzone w trybie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska dotyczyły głównie gospodarowania odpadami (**177** czynności). Pozostałe czynności zostały przeprowadzone w zakresie ochrony powietrza (**14** czynności), gospodarki wodno-ściekowej (**5** czynności), hałas (**1** czynność).

Przeprowadzone czynności miały na celu szybkie rozpoznanie zgłoszonej sprawy i związane były one głównie ze zgłoszeniami spalania odpadów, przeciwdziałaniem uciążliwościom zapachowym oraz kontrolami transportów na drogach.

W 2021 roku w ramach czynności prowadzonych na podstawie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska wykorzystano 17-krotnie bezzałogowy statek powietrzny, co stanowi spadek o 39% (w 2020 wykonano 28 lotów bezzałogowym statkiem powietrznym w ramach czynności 10b). Spadek wykorzystania bezzałogowych statków powietrznych związany był zarówno ze zmianą przepisów dotyczących lotami bezzałogowymi statkami powietrznymi, jak również często niekorzystnymi warunkami pogodowymi w trakcie podejmowanych czynności w terenie.

Inspektorzy przed podjęciem działań w terenie każdorazowo przeprowadzają analizę sprawy na podstawie dostępnej dokumentacji oraz dostępnych systemów (m. in. CEPIK, BDO), a następnie w trakcie prowadzonych działań. Tut. Inspektorat nie posiada specjalistycznego oprogramowania do prowadzenia analizy danych, jedyna analiza wykonywana przez

Inspektorów odbywa się za pomocą ogólnodostępnych programów takich jak Microsoft Excel, przy czym nie jest prowadzona ewidencja wykonywania takich działań. Część działań przeprowadzonych w ramach czynności o których mowa w art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska nie wymagała przeprowadzenia działań analitycznych – działania prowadzone są wyłącznie na podstawie wizji terenowych.

Naruszenia stwierdzone podczas czynności przeprowadzonych w trybie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska dotyczyły:

- termicznego przekształcania odpadów poza spalarniami lub współspalarniami odpadów;
- gospodarowania odpadami niezgodnie z posiadanymi uregulowaniami formalno-prawnymi;
- zbierania odpadów bez wymaganego zezwolenia;
- prowadzenia gospodarki odpadów w sposób niezapewniający ochrony życia i zdrowia ludzi oraz środowiska;
- odprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń wodnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego;
- transportu odpadów niezgodnie z wymaganiami art. 24 ustawy o odpadach.

Wybrane przykłady:

1. W związku z interwencją przesłaną za pomocą portalu ekointerwencja (zarządzany przez Marszałka Województwa Małopolskiego) w sprawie spalania odpadów poza spalarnią lub współspalarnią odpadów przeprowadzono czynności na podstawie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska. Czynności wykazały, że podmiot spala odpady w postaci stolarki okiennej w piecu produkcji rzemieślniczej.

W związku z przeprowadzonymi czynnościami nałożono mandat karny na osobę odpowiedzialną za spalanie odpadów.

2. W związku z telefonicznym zgłoszeniem mieszkańca m. Tarnowa w sprawie uciążliwości zapachowych mających pochodzić z instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Tarnowie inspektorzy WIOŚ w dniu 19 lutego 2021 r. przeprowadzili czynności w trybie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska. W toku przeprowadzonych czynności nie potwierdzono występowania uciążliwości zapachowej, jednakże stwierdzono, że podmiot gospodaruje odpadami niezgodnie z posiadanym pozwoleniem zintegrowanym poprzez magazynowanie odpadów o kodzie 19 12 12 poza miejscami wskazanymi w posiadanej decyzji.

W związku z poczynionymi ustaleniami przeprowadzono pozaplanową kontrolę interwencyjną, po której wszczęto postępowanie w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej za gospodarowanie odpadami niezgodnie z posiadanym zezwoleniem.

3) Wykorzystanie i udostępnianie informacji uzyskanych w trakcie czynności prowadzonych na podstawie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska:

Informacje uzyskane w trakcie przeprowadzonych w 2021 roku czynności, o których mowa w art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska zostały wykorzystane w następujących przypadkach:

- przeprowadzenie **3** pozaplanowych kontroli interwencyjnych w związku z informacjami uzyskanymi w trakcie w/w czynności;
- skierowanie **7** wystąpień do administracji rządowej na podstawie art. 17 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska;

- skierowanie **4** wystąpień do administracji samorządowej na podstawie art. 17 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska;
- przekazanie **1** sprawy do właściwego organu (m.in. wójta/burmistrza/prezydenta miasta).

4) Kontrole realizowane w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa lub wykroczenia przeciwko środowisku:

W 2021 roku przeprowadzono **339** kontroli interwencyjnych, które związane były ze zgłoszeniami dotyczącymi możliwości wystąpienia zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska oraz możliwości popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.

W trakcie prowadzonych działań stwierdzano naruszenia w następującym zakresie:

- niedostarczenia odpadów przez transportującego do miejsca ich przeznaczenia wskazanego w karcie przekazania odpadów;
- nieprowadzenia ewidencji odpadów lub prowadzenie jej w sposób niezgodny ze stanem rzeczywistym lub nieterminowo;
- dokonywania poza stacją demontażu pojazdów i bez wymaganego zezwolenia wymontowania z pojazdów wycofanych z eksploatacji przedmiotów wyposażenia oraz części nadających się do ponownego użycia oraz wymontowania z pojazdów wycofanych z eksploatacji elementów nadających się do odzysku lub recyklingu;
- termicznego przekształcania odpadów poza spalarniami i współspalarniami odpadów;
- prowadzenia gospodarki odpadami niezgodnie z art. 16 ustawy o odpadach;
- przekazywania odpadów nieuprawnionym odbiorcom;
- stosowania komunalnych osadów ściekowych wbrew zakazom, o których mowa w art. 96 ust. 12 ustawy o odpadach;
- braku uregulowań formalno-prawnych w zakresie emisji gazów lub pyłów do powietrza;
- braku uregulowań formalno-prawnych w zakresie wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi;
- naruszenia warunków określonych w posiadanych decyzjach;
- nieprowadzenia wymaganych pomiarów;
- zanieczyszczenia wód;
- zanieczyszczenia powierzchni ziemi;

W wyniku przeprowadzonych w 2021 roku kontroli interwencyjnych podjęto następujące działania:

- nałożono **142** mandaty karne (na łączną kwotę 56 400 zł);
- wydano **209** zarządzeń pokontrolnych;
- skierowano **6** wniosków do organów ścigania;
 - w sprawie działalności Zakładu Usługowego
 - w sprawie unieszkodliwiania odpadów przez nieustalony podmiot w nielegalnych wyrobiskach po poborze żwiru, na terenie działek ewidencyjnych nr 3/2, 199, 198/2 202, 241/2, 240/2, 238/2, 203, 206, 250/5, 213, 215, 217/1, 219/1, 222/3, 27/1, 201/1 oraz 315/1 przylegających do rzeki Dunajec w miejscowości Nowy Sącz;
 - w sprawie działalności Oczyszczalni ścieków w m. Wola Dębińska;
 - w sprawie nie używania urządzeń zabezpieczających wodę przed zanieczyszczeniem przez oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną na terenie byłej Rafinerii Nafty „GLIMAR” w Gorlicach;
 - w sprawie zanieczyszczenia potoku Pstrużnik

- w sprawie zanieczyszczenia wód potoku płynącego poniżej przedsiębiorstwa Lamintex w Nowym Sączu;
- skierowano **11** wniosków do sądów grodzkich;
- skierowano **77** wniosków do organów administracji rządowej;
- skierowano **82** wnioski do organów administracji samorządowej;
- wszczęto **47** postępowań karno-administracyjnych;
- wydano **17** decyzji nakładających zobowiązania niepieniężne.

a) krótkie omówienie 2 wybranych przykładów kontroli.

b)

1. W związku z wnioskiem o interwencję, w którym zawarto informację m.in. o demontażu pojazdów oraz spalaniu odpadów inspektorzy WIOŚ przeprowadzili oględziny na terenie nieruchomości zlokalizowanej w m. Gosławice. W trakcie oględzin na terenie wskazanym w interwencji stwierdzono pojazdy samochodowe w różnym stopniu poddane demontażowi, a także części i elementy wyposażenia oraz odpady pochodzące z demontażu pojazdów. W dniu kontroli nie stwierdzono prowadzenia czynności związanych z demontażem pojazdów samochodowych. Dokonano oględzin kotłowni znajdującej się w piwnicy budynku jednorodzinnej oraz w wydzielonym pomieszczeniu zlokalizowanym w budynku wielofunkcyjnym (funkcja: mieszkalna, gospodarcza, garaż-warsztat). W ww. miejscach stwierdzono użytkowanie 2 kotłów opalanych paliwem stałym. W trakcie przeprowadzonej wizji w kotłach spalane było drewno, nie stwierdzono spalania odpadów. Nie zaobserwowano nadmiernej emisji z emitorów oraz występowania uciążliwości zapachowej. W trakcie prowadzonych oględzin kontrolowany okazał inspektorom WIOŚ 6 dowodów rejestracyjnych pojazdów samochodowych. Oświadczył, że jest ich posiadaczem (ww. pojazdy nie znajdowały się na terenie posesji na której przeprowadzono oględziny). W siedzibie WIOŚ inspektorzy przesłuchali kontrolowanego. W trakcie przesłuchania kontrolowany wyjaśnił, że pojazdy, których dowody rejestracyjne przedstawił w dniu oględzin zostały przez niego zdemontowane we własnym zakresie. Części nadające się do ponownego użycia oddał właścicielom ww. pojazdów, a wytworzony złom przekazał do punktu surowców wtórnych. W wyniku przeprowadzonych działań wszczęto postępowanie w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej za nielegalny demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz skierowano wniosek do właściwego miejscowo wójta gminy z wnioskiem o podjęcie działań w sprawie usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich magazynowania lub składowania.

2. W związku z wnioskiem WIOŚ w Katowicach o podjęcie działań w sprawie sprawdzenia prawidłowości postępowania z odpadami wytwarzanymi w ramach realizacji zadania odbioru i zagospodarowania odpadów z „nielegalnego składowiska” zlokalizowanego w Mysłowicach przy ul. Brzezińskiej 50, usuwanego ze środków publicznych na zlecenie Urzędu Miasta Mysłowice przeprowadzono stosowne działania, w ramach których przeprowadzono kontrolę interwencyjną w zakresie gospodarki odpadami oraz zwrócono się do 3 podmiotów o przedstawienie dokumentów potwierdzających prawidłowe postępowanie z odpadami pochodzącymi z ww. nielegalnego składowiska.

Zgodnie z otrzymanymi danymi odpady z tego terenu zostały przekazane do MPOŚ w Oświęcimiu oraz Zakładu Usługowego w Olkuszu. Przy czym odpady do MPOŚ w Oświęcimiu były przekazywane przez PGO Zabierzów. Przesłana dokumentacja wykazywała przetworzenie wszystkich przekazanych odpadów i dokonanie zwrotu opakowań, w których zostały one przekazane.

W ramach rozpoznania wniosku przeprowadzono również kontrolę interwencyjną firmy, która przekazywała odpady z ww. nielegalnego składowiska za granicę do Niemiec. W

trakcie przeprowadzonych działań ustalono, że podmiot nie prowadził ewidencji odpadów dla odpadów o kodzie 08 01 11* (odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne) przekazywanych z przedmiotowego nielegalnego składowiska zlokalizowanego w Mysłowicach za granicę do Niemiec, jak również w 3 przypadkach podmiot dokonał wysyłki odpadów bez powiadomienia na trzy dni robocze przed transportem wszystkich właściwych organów. W związku z stwierdzonymi naruszeniami wydano stosowne zarządzenia pokontrolne oraz wszczęto postępowania administracyjne. Innych nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. Czynności podjęto w związku z wnioskiem o interwencję przesłanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Nowym Sączu dotyczącym nielegalnego unieszkodliwiania odpadów w nielegalnych wyrobiskach po poborze żwiru, na terenie przy rzece Dunajec w Nowym Sączu.

W związku z przedmiotową interwencją przeprowadzono działania w terenie, w trakcie których Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ wykonało kilka odwiertów, które potwierdziły deponowanie zmieszanych odpadów o kodzie 17 05 04 (gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03) z odpadami pobudowlanymi z grupy 17 01 (odpady materiałów i elementów betonowych oraz infrastruktury drogowej) oraz z grupy 17 02 (odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych) w nielegalnych wyrobiskach po poborze żwiru.

W trakcie przeprowadzonych działań nie ustalono sprawcy. Pismem z dnia 18 sierpnia 2021 roku złożono wniosek do Prokuratury Rejonowej w Nowym Sączu o podejrzeniu popełnieniu czynu zabronionego karnie (art. 183 §1 ustawy Kodeks Karny), polegającego na unieszkodliwianiu odpadów w nielegalnych wyrobiskach po poborze żwiru, na terenie działek 3/2, 199, 198/2 202, 241/2, 240/2, 238/2, 203, 206, 250/5, 213, 215, 217/1, 219/1, 222/3, 27/1, 201/1 oraz 315/1 przylegających do rzeki Dunajec w miejscowości Nowy Sącz.

4. WIOŚ w Krakowie w związku ze zgłoszeniami o występowaniu uciążliwości zapachowej na terenie miasta Trzebinia w dniu 11 sierpnia 2021 r. prowadził działania w terenie w celu rozpoznania przyczyn zgłaszanych uciążliwości zapachowych. Rozpoznanie prowadzone było na obszarze, z którego odnotowywano zgłoszenia o uciążliwościach zapachowych.

W ramach czynności wyjaśniających sprawy przeprowadzono 3 kontrole pod adresem: ul. Kościuszki 37A w Trzebini w tym kontrolę bez ustalonego sprawcy.

Podczas oględzin stwierdzono masy ziemne zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi (wyczuwalny intensywny zapach, zastoiska koloru czarnego o nieregularnych kształtach). Za i przed bramami widoczne ślady opon pojazdów. Za ogrodzeniem od strony północnej znajduje się teren częściowo zadrzewiony, częściowo porośnięty krzewami, między którymi znajdowały się zastoiska ropopochodne, wyczuwalny intensywny zapach substancji ropopochodnej.

Ustalono, że przedmiotowy teren, na którym stwierdzono zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi stanowi własność Gminy oraz Skarbu Państwa będący w użytkowaniu wieczystym Gminy Trzebinia.

W związku z przedmiotową interwencją przeprowadzono działania w terenie – zostały pobrane próbki wody, ścieków, gleby i odpadów.

Przeprowadzone wyniki badań w Trzebini wykazały, że analizowane próbki gleb pobrane do głębokości 0-0,5m nie spełniają wymagań określonych dla I grupy gruntów (podwyższona zawartość: Węglowodorów C12-C35, Węglowodorów C6-C12 oraz metali ciężkich) zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie

sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz.1395). Ponadto przeprowadzone analizy próbek odpadów wykazały, że analizowane próbki odpadów wykazały negatywne oddziaływanie na stan jakości środowiska gruntowego oraz wykazują właściwości niebezpieczne.

Wobec powyższego przesłano informacje o ustaleniach kontroli do Urzędu Gminy Trzebinia (właściciela terenu) i z uwagi na fakt, że nie ustalono sprawcy zanieczyszczenia zwrócono się o podjęcie działań zmierzających do usunięcia odpadów z ww. terenu oraz zagospodarowania ich zgodnie z przepisami prawa. W przedmiotowej sprawie postępowanie prowadzi Prokuratura Rejonowa w Chrzanowie.

5) Opis zrealizowanych zadań prewencyjnych oraz współpraca z innymi służbami i organami w zakresie zwalczania przestępczości środowiskowej:

W 2021 roku prewencyjne działania w zakresie zwalczania przestępczości środowiskowej prowadzono w ramach akcji „Nielegalne odpady 2021” oraz DEMETER VII. W ich wyniku przeprowadzono 3 akcje kontrolne na drogach przy współpracy Krajowej Administracji Skarbowej, Policji oraz Inspekcji Transportu Drogowego. W ramach przeprowadzonych działań wykonano:

- **168** kontroli w terenie bez ustalonego podmiotu (transport towarów lub odpadów);
 - skontrolowano **168** transportów (ogółem) w tym skontrolowano **81** transportów odpadów;
- W trakcie przeprowadzonych działań nie ujawniono nielegalnych transportów odpadów, w tym nielegalnego TPO, nielegalnych porzuceń odpadów, jak również nie kierowano transportów odpadów na parkingi.

W dniu 29 września 2021 r. zostało podpisane Porozumienie pomiędzy Małopolskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska i Komendantem Wojewódzkim Policji w Krakowie w sprawie współdziałania w zakresie przeciwdziałania i wykrywania przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku

W/w porozumienie zapewnia sprawne i skuteczne współdziałanie w zakresie przeciwdziałania i wykrywania przestępstw oraz wykroczeń przeciwko środowisku.

WIOŚ w Krakowie nie organizował i nie prowadził w 2021 roku działań i kampanii informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przestępczości środowiskowej.

Jednakże należy nadmienić, że Inspektorzy WIOŚ w Krakowie każdorazowo w trakcie prowadzonych działań prowadzą edukację kontrolowanych w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska, w tym przekazują ogólne informacje o intensyfikacji działań w zakresie przeciwdziałania przestępczości przeciwko środowisku, jak również zachęcają do zgłaszania do WIOŚ informacji o podejrzeniach prowadzenia takiej działalności.

Jednocześnie na stronie internetowej WIOŚ w Krakowie umieszczane są informacje o przeprowadzonych działaniach w zakresie przeciwdziałania przestępczości przeciwko środowisku.

W 2021 roku przeprowadzono 2 szkolenia w Krakowie i Zakopanem dla sędziów i prokuratorów w zakresie działań jakie prowadzi Inspekcja Ochrony Środowiska w związku z przeciwdziałaniem przestępczości środowiskowej – temat prezentacji: „*Obrót nielegalnymi odpadami. Problemy związane z transportem i składowaniem odpadów w kontekście art. 183 KK*”

6) Wnioski i inne działania jakie podejmowano w obszarze zwalczania przestępczości środowiskowej.

Rok 2021 dla WIOŚ w Krakowie stanowił czas tworzenia struktury Grupy Interwencyjno-Wyjazdowej i określania sposobu jej działania, rok 2022 będzie natomiast okresem na sprawdzenie, czy utworzona struktura działa prawidłowo.

W świetle widocznych trendów w zakresie nielegalnego obrotu odpadami (m.in. ciągły wzrost ilości przypadków fikcyjnego obrotu odpadami i podejrzeń dokonywania nielegalnego demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji) oraz intensyfikacji wspólnych działań z organami ścigania, w szczególności na szczeblu wojewódzkim niezbędnym wydaje się organizowanie okresowych spotkań/szkoleń pomiędzy zaangażowanymi organami – na kształt szkoleń GIOŚ w zakresie TPO gdzie uczestnicy szkoleń pochodzili z różnych organów z różnych województw.

W celu usprawnienia działania Grupy Interwencyjno-Wyjazdowej i właściwej realizacji stojących przed nią zadań konieczne jest również przeprowadzenie szkoleń wszystkich jej członków w szczególności w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów (w związku z objęciem systemem SENT przewozów odpadów od dnia 22 lutego 2022 r.) oraz w zakresie metodyki prowadzenia przesłuchania ze szczególnym uwzględnieniem roli i uprawnień adwokata obwinionego. Istotną tematyką, z której warto byłoby przeszkolić Inspektorów GIW jest właściwe prowadzenie i dokumentowanie prowadzonych działań oraz zbieranie dowodów. Obecnie nawet najmniejsze niedociągnięcie w tym zakresie może skutkować wyłączeniem z rozpatrywanej sprawy zebranych dowodów, a tym samym koniecznością ponownego przeprowadzenia działań – przy czym ponowne zebranie dowodów potwierdzających naruszenie przepisów prawa może być niemożliwe.

Obecnie oczekujemy na dostęp do chmury wewnętrznej służącej do wymiany informacji i doświadczeń, co pozwoli na wymianę dobrych praktyk w zakresie czynności pozwalających na ujawnianie nielegalnych działalności np. dotyczących sposobu postępowania przy podejrzeniu fikcyjnego obrotu odpadami.

Niezbędna jest modyfikacja przepisów prawa, w szczególności art. 10b ust. 3 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie obowiązku okazania legitymacji przed rozpoczęciem czynności. Jak również niezbędne jest podjęcie stosownych działań w zakresie współpracy z Krajową Administracją Skarbową odnośnie art. 51a ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej w celu uzyskania możliwości otrzymania informacji dotyczących przemieszczania transportów odpadów.